

استیون لوپت
استیون دابنر

اقتصاد ناهنجاری‌های پیمان اجتماعی

WWW.Rezaii.ir

ترجمه سعید مشیری

نشرنی

سرشناسه: لویت، استیون. Levitt, Steven D. ● عنوان و پدیدآور: اقتصاد ناهنجاری‌های پنهان اجتماعی / استیون دی. لویت و استیون ج. دابنر؛ ترجمه سعید مشیری. ● مشخصات نشر: تهران، نشر نی، ۱۳۸۶. ● مشخصات ظاهری: ۲۶۹ ص. ● نوبت چاپ: دهم، ۱۴۰۱. ● شابک: ۷-۹۵۰-۳۱۲-۹۶۴-۹۷۸ ● وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا ● یادداشت: عنوان اصلی: Freakonomics: A Rogue Economist Explores the Hidden Side of Everything 15ted, c2005. ● یادداشت: واژه‌نامه. ● موضوع: اقتصاد - جنبه‌های روانشناسی؛ جنبه‌های جامعه‌شناختی. ● شناسه افزوده: دابنر، استیون. Dubner, Stephen J.؛ مشیری، سعید، مترجم. ● رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۶ ل ۹ ج / HB ● رده‌بندی دیویی: ۳۳۰ ● شماره کتابخانه ملی: ۱۰۶۲۶۵

قیمت: ۱۲۰۰۰۰۰ تومان

www.ketab.ir

اقتصاد ناهنجاری‌های پنهان اجتماعی

استیون دی. لویت و استیون ج. دابنر

مترجم: سعید مشیری

چاپ دهم: تهران، ۱۴۰۱، ۷۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: پردیس دانش

شابک: ۷-۹۵۰-۳۱۲-۹۶۴-۹۷۸

نشانی: تهران، خیابان دکتر فاطمی، خیابان رهی معیری، تقاطع خیابان فکوری، شماره ۲۰

کد پستی: ۱۴۱۳۷۱۷۳۷۱، تلفن دفتر نشر: ۸۸۰۲۱۲۱۴، تلفن واحد فروش: ۸۸۰۰۴۶۵۸-۹، نمابر: ۸۹۷۸۲۴۶۴

www.nashreney.com ● email: info@nashreney.com ● nashreney

© تمامی حقوق این اثر برای نشرنی محفوظ است. هرگونه استفاده تجاری از این اثر یا تکثیر آن، کلاً و جزئاً، به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

فهرست مطالب

۷	یادداشت مترجم برای چاپ سوم
۱۱	بیشگفتار مترجم
۱۷	یادداشت توضیحی
۲۷	مقدمه: بُعد پنهان همه چیز
۴۳	فصل ۱: معلم‌های مدرسه و کشتی‌گیران سومو (ژاپنی) چه وجه اشتراکی دارند؟
۷۹	فصل ۲: چه شباهتی بین گروه کوکلوکس کلان و فروشندگان آژانس مسکن وجود دارد؟
۱۱۵	فصل ۳: چرا فروشندگان مواد مخدر هنوز با مادران‌شان زندگی می‌کنند؟
۱۴۵	فصل ۴: مجرمان کجا رفته‌اند؟
۱۷۷	فصل ۵: چگونه می‌شود پدر و مادری عالی بود؟
	فصل ۶: تربیت عالی فرزندان، (بخش ۲)، اگر «روشندا» اسم دیگری هم داشته باشد
۲۱۳	همچنان شیرین است؟
۲۴۳	سخن آخر: دو راه به هاروارد
۲۴۷	یادداشت‌ها

یادداشت مترجم برای چاپ سوم

ترجمه این کتاب، مشابه نسخه اصلی آن، مورد توجه زیادی قرار گرفت و نسخه‌های چاپ شده آن به سرعت تمام شد. پس از انتشار کتاب به زبان فارسی، موضوعات آن در سمینارها و سخنرانی‌های دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی مختلف و مصاحبه‌ها و یادداشت‌های روزنامه‌ها و شبکه‌های اجتماعی مورد نقد و بررسی اساتید، دانشجویان و پژوهشگران قرار گرفت. نویسندگان کتاب هم با راه‌اندازی سایت خاصی با همان عنوان کتاب به بحث و گفت‌وگو با خوانندگان پرداختند و مطالب و مشاهدات تازه‌ای در راستای موضوعات مطرح شده در کتاب را ارائه نمودند. فروش یک‌ونیم میلیون نسخه از کتاب در سال اول انتشار آن در آمریکا و ترجمه آن به ۳۰ زبان‌گوناگون نشان از اهمیت مباحث کتاب و موفقیت نویسندگان آن در طرح ماهرانه آن‌ها دارد. نویسندگان کتاب جدیدی نیز با عنوان *Super Freakonomics* منتشر کردند که موارد دیگری را در زمینه‌های اقتصاد مسائل اجتماعی رفتاری بررسی می‌کند. نقدهای فراوانی نیز بر کتاب نوشته شد که می‌توان به عنوان نمونه از مقاله‌ی آریل روبینستین با عنوان «Freak-Freakonomics» نام برد که در آن ضمن ارج نهادن بر هوش و درایت و کنجکاوی نویسنده اصلی کتاب در واشکافی ناهنجاری‌های اجتماعی، ارتباط مباحث مطرح شده با علم اقتصاد مورد نقد

قرار گرفته و به برخی اشتباهات آن اشاره شده است.^۱ شاید یکی از علت‌های اصلی استقبال زیاد از کتاب این است که به تجزیه و تحلیل علمی مسائل جاری زندگی مردم پرداخته است. تجزیه و تحلیل رفتار اقتصادی با استفاده از یافته‌های علم روان‌شناسی موضوعی است که اخیراً در حوزه اقتصاد رفتاری مطرح می‌شود. این مباحث تاکنون نکات جدید و جالبی در توضیح رفتارهای اجتماعی به‌ویژه در بازارهای مالی و علل وقوع حباب‌ها و بحران‌های اقتصادی و مالی ارائه داده است. در واقع، اقتصاد رفتاری نمونه‌ای از ارتباط متقابل شاخه‌های مختلف علوم انسانی و اجتماعی است که به پژوهشگران امکان درک و توضیح رفتار انسان‌ها و جوامع را به صورت عمیق‌تری فراهم می‌کند. هرچند در کتاب حاضر، ادعای ضمنی این است که علم اقتصاد با تکیه بر داده‌ها و تکنیک‌های اقتصادسنجی حتی قادر است لایه‌های پنهان رفتارهای فردی و اجتماعی را توضیح دهد، اما شاید چنین ادعایی بیش از حد تکیه بر بُعد اقتصادی انسان و انگیزه‌های مادی آن دارد. انسان اقتصادی که موضوع مطالعه نظریه‌های اقتصادی است، با تکیه بر مجموعه‌ای از فروض اولیه در چهارچوب روابط اقتصادی تعریف می‌شود. درست است که برخی از ویژگی‌های اولیه رفتاری در مدل‌های پایه اقتصادی را می‌توان به سایر ابعاد رفتار انسانی نیز تعمیم داد، اما همان‌گونه که پل کروگمن^۲، استاد اقتصاد دانشگاه پرینستون آمریکا و برنده جایزه نوبل اقتصاد، اشاره می‌کند، ادعای این‌که «انسان

۱. آریل روبینستین (Ariel Rubinstein)، استاد اقتصاد دانشگاه نیویورک و یکی از صاحب‌نظران به‌نام نظریه بازی‌ها و چانه‌زنی است. اشتباه مورد اشاره در مقاله مربوط به ناپدید شدن ناگهانی ۷ میلیون بچه در صفحه ۴۶ کتاب است. در کتاب ادعا شده که با تغییر فرم مالیاتی و لزوم ارائه کد تأمین اجتماعی برای هر فرزند در سال ۱۹۸۷، معلوم شد که در سال‌های قبل، ۷ میلیون بچه ساختگی برای استفاده از مزایای مالیاتی وجود داشته است. مقاله با توجه به اطلاعاتی که از اداره مالیات گرفته ادعا می‌کند که تعداد بچه‌هایی که در فهرست مالیاتی جدید ثبت نشده بودند ۵ میلیون است و نه ۷ میلیون و ۲ میلیون آن‌ها نیز بچه دروغی نبوده‌اند بلکه والدین آن‌ها تا آن زمان اقدامی برای گرفتن کد تأمین اجتماعی نکرده بودند چون به آن نیازی نداشتند.

اقتصادی»^۱ نمایانگر کامل یک «انسان واقعی»^۲ است واقع بینانه نیست و با مشاهدات سازگاری کاملی ندارد. به عبارت دیگر، لازمه‌ی تبیین علمی رفتارهای انسان و جامعه، استفاده از یافته‌های علوم انسانی و اجتماعی مانند اقتصاد، روان‌شناسی، فلسفه و جامعه‌شناسی است و تکیه بر بُعد اقتصادی انسان به تنهایی نمی‌تواند تصویر کاملی از کلیه‌ی ابعاد رفتاری انسان را توضیح دهد. گسترش اخیر علوم بین‌رشته‌ای در دانشگاه‌ها به ویژه در میان علوم انسانی و اجتماعی شاید پاسخ به چنین نیازی است. این کتاب سعی دارد تا لایه‌های گوناگون رفتارهای جاری انسان‌ها را صرف‌نظر از موقعیت‌های اجتماعی‌شان و تنها از دریچه «انسان اقتصادی» با استفاده از مشاهدات واقعی و داده‌های ثبت شده تبیین کند. طرح سؤال‌های مناسب و استفاده از داده‌های انبوه و معتبر، امکان چنین کاری را به نویسنده اصلی کتاب، استیون لویت، و روایت داستان‌گونه آن‌ها را به همکارش، استیون دابنر، داده است.

در چاپ دوم کتاب، کلیه فصل‌ها بازخوانی و ویرایش دوباره شده‌اند. در این نسخه جدید، از نظرات اصلاحی اساتید و پژوهشگران، به ویژه استاد مصطفی ملکیان که با دقت کتاب را مطالعه و نکات دقیقی را اشاره فرمودند، بهره بردم که در این جا از همگی آن‌ها تشکر می‌کنم.